

**Udruženje „ORIGINAL“ za zaštitu i ostvarivanje
reprodukcijских prava, Sarajevo**

Izveštaj o provedenoj reviziji podudarnosti sa
Zakonom o kolektivnom ostvarivanju prava autorskog
i srodnog prava za 2023. godinu

Sadržaj

Stranica

Izveštaj Nezavisnog revizora	1 – 2
Opći podaci	3 – 4
Organi Udruženja	4
Osnovna djelatnost i ciljevi Udruženja	5 – 6
Odobrenje za obavljanje djelatnosti	6
Članstvo u Udruženju	6
Međunarodno članstvo	7
Korisici Udruženja	8
Osnovni principi i pravila prikupljanja naknada	9
Raspodjela naknada nosiocima prava	9
Ostalo	12

Izveštaj Nezavisnog revizora o provedenoj reviziji podudarnosti

Organu upravljanja Udruženja „ORIGINAL“ za ostvarivanje i zaštitu reprodukcijских prava Sarajevo

Prema zahtjevu Udruženja „ORIGINAL“ za ostvarivanje i zaštitu reprodukcijских prava Sarajevo, ul. Tvornička br.3 (u nastavku teksta „Udruženje“), izvršili smo reviziju podudarnosti za period poslovanja 2023. godine.

Osnovni cilj naše revizije je da uvidom i kontrolom dokumentacije utvrdimo da li je poslovanje Udruženja usklađeno s odredbama Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskih i srodnih prava („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 63/10), Zakona o autorskom i srodnim pravima („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 63/10), te u skladu sa standardima Međunarodne federacije organizacija za prava reprodukcije (IFRRO) i zaključenim bilateralnim ugovorima o međusobnom zastupanju repertoara, aktima Udruženja i zaključenim ugovorima.

Revizija podudarnosti se obavlja tako sto se ocjenjuje jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svakom bitnom pogledu u skladu s mjerodavnim regulama kojima se Udruženje rukovodi u svom radu, pravilima, politikama i propisima. Reviziju podudarnosti smo obavili u skladu sa odredbama člana 20. stav (1) tačka b), Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava.

U skladu s odredbama gore pomenutog člana Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskih i srodnih prava, po zahtjevu Udruženja, u zakonskom roku, izvršili smo i reviziju finansijskih izvještaja Udruženja, o čemu smo izdali naše mišljenje dana 30. aprila 2024.godine.

Naša odgovornost svodi se na izražavanje mišljenja o pravilnosti i usklađenosti poslovanja, na temelju provedenog revizijskog testiranja.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, Udruženja „ORIGINAL“ za ostvarivanje i zaštitu reprodukcijских prava Sarajevo, ul. Tvornička br. 3, je postupilo u svim značajnim aspektima u skladu sa odredbama Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskih i srodnih prava, Zakona o autorskom i srodnim pravima te u skladu sa standardima Međunarodne federacije organizacija za prava reprodukcije (IFRRO) i zaključenim bilateralnim ugovorima o međusobnom zastupanju repertoara, te aktima Udruženja i zaključenim ugovorima.

Za bolje razumijevanje obima naše revizije, mišljenje je neophodno čitati zajedno s pratećim napomenama u našem revizorskom izvještaju.

Osnov za izražavanje mišljenja

Reviziju podudarnosti Udruženja smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima za angažmane s izražavanjem uvjerenja, koji nalažu da postupamo u skladu s etičkim pravilima. Neovisni smo od Udruženja u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom), kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Bosni i Hercegovini i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom koji se odnosi na angažmane s izražavanjem uvjerenja.

Osnov za izražavanje mišljenja (nastavak)

Revizija je uključila pregled dokumentacije, kontrolu i ispitivanje dokaza na bazi provedenih testova i druge postupke za koje smo smatrali da su neophodni za sticanje razumnog uvjerenja o pravilnosti i usklađenosti poslovanja Udruženja sa Zakonom o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, aktima Udruženja i zaključenim ugovorima.

U postupku revizijskog ispitivanja provjeravali smo da li Udruženje posluje u skladu sa standardima kolektivne organizacije u okviru svoje djelatnosti na način koji osigurava postizanje najvećeg mogućeg stepena efikasnosti, dobrog poslovanja, štedljivosti i transparentnosti na neprofitnom principu; da li se pridržava međunarodnih i općeprihvaćenih pravila, standarda i načela koji se primjenjuju u praksi kolektivnog ostvarivanja prava, a osobito onih koji se odnose na stručne službe, utvrđivanje visine naknada za upotrebu dijela, repertoar udruženja i međunarodnu razmjenu, te obračun i raspodjelu naknada domaćim i stranim nosiocima prava.

Ostvarivanje ciljeva Udruženja se vrši po međunarodnim i općeprihvaćenim pravilima, standardima i principima koji se primjenjuju u praksi Međunarodne Federacije organizacija za prava reprodukcije IFRRO (International Federation of Reproduction Rights Organisations) i u skladu s važećim zakonima kojima se uređuje oblast autorskog i srodnih prava.

Udruženje posjeduje dozvolu za kolektivno ostvarivanje prava autora pisanih djela izdatih u štampanoj formi i srodnog prava izdavaca štampanih izdanja, na privatnu i drugu vlastitu upotrebu izdatu od Instituta za intelektualno vlasništvo broj 03-47-5-193-9/I7VT od 6. novembra 2017. godine. Sve radnje Udruženja su pod direktnim nadzorom Instituta.

Prikupljanje naknada za privatnu i drugu vlastitu upotrebu je određeno odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o iznosima naknada za reproduciranje za privatnu i drugu vlastitu upotrebu autorskih djela i predmeta srodnih prava („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 77/2011).

Raspodjela prikupljenih naknada je izvršena u 2020. godini prvi put od osnivanja Udruženja sticanja dozvole Instituta, a prema Statutu Udruženja, relevantnim Zakonima iz te oblasti Pravilniku o raspodjeli koje je Udruženje usvojilo 12. decembra 2018. godine u iznosu od 60.000 KM. Nadalje, na osnovu Izvještaja o raspodjeli 2018/2019 raspoređena su sredstva u iznosu od 37.596 KM u 2021. godini, dok je korekcijom Godišnjeg plana raspodjele za periode 2018.-2019. i 2020.-2022. u toku 2023. godine raspoređen iznos od 80.000 KM.

Zbog vrste testiranja i drugih ograničenja svojstvenih reviziji, zajedno s ograničenjima svojstvenim svakom računovodstvenom, informacionom sistemu i sistemu interne kontrole, postoji neizbježan rizik da neka pogrešna prikazivanja ostanu neotkrivena.

Na osnovu provedenih revizorskih procedura, uvida u dokumentaciju, ispitivanja i testiranja, uvjereni smo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg pozitivnog mišljenja.

Angažirani partner u reviziji je neovisni revizor: Ismail Katana

n.Consulting d.o.o.

Nerman Čeho, direktor

Sarajevo, Bosna i Hercegovina

30. april 2024. godine

Ismail Katana, ovlaštteni revizor

1. OPĆI PODACI

Udruženje „ORIGINAL“ za ostvarivanje i zaštitu reprodukcijских prava (Udruženje) je kolektivna organizacija za ostvarivanje prava na privatnu i drugu vlastitu upotrebu autorskih pisanih djela. U okviru obaveznog kolektivnog ostvarivanja, zastupa autore i izdavače pisanih djela u pogledu imovinskih prava na naknadu od fotokopiranja djela za privatnu i drugu vlastitu upotrebu i naknadu od uvoza uređaja za fotokopiranje.

Udruženje okuplja autore/ice pisanih djela i izdavače. Udruženje je kolektivna organizacija koja obavlja djelatnost kolektivnog ostvarivanja autorskog prava u svoje ime, a za račun autora.

Udruženje je osnovano Rješenjem Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine od 01. septembra 2016. godine, pod registarskim brojem RU.1908 Knjiga I Registra i sa adresom sjedišta Pijačina br. 94.

Udruženje je izvršilo promjenu sjedišta Udruženja na novu adresu Trampina broj 4, rješenjem Ministarstva od 19. januara 2018. godine.

Na održanoj sjednici 27. juna 2023. dolazi do promjene člana 4 Statuta koji glasi: Sjedište Udruženja je Sarajevo, Tvornička 3. Na osnovu uvjerenja Porezne uprave Federacije BiH dana 23.10.2023. godine, ID broj poreznog obveznika je ostao isti, dok je došlo do promjene adrese u Tvornička broj 3, Kanton Sarajevo.

Skraćeni naziv je Udruženje „ORIGINAL“.

Udruženje je registrovano kod Porezne uprave FBiH pod identifikacijskim brojem 4202290800001, a kod Uprave za indirektno oporezivanje pod brojem 202290800001.

Bankovni račun Udruženja u domaćoj valuti otvoren je kod UniCredit bank d.d. Mostar broj: 3387202231528168.

U skladu sa dozvolom instituta za intelektualno vlasništvo BiH, Udruženje obavlja poslove kolektivnog ostvarivanja prava autora pisanih djela izdatih u štampanoj formi i srodnog prava izdavača štampanih izdanja, na privatnu i drugu vlastitu upotrebu (Rješenje 03-47-5-193-9/17VT od 06. novembra 2017. godine).

Udruženje je počelo sa prikupljanjem naknade od 01.01.2018. godine, a nakon dozvole Instituta kada su se stekli svi uslovi.

Osnivači Udruženja prema Odluci o osnivanju jesu:

1. Ivica Rorić iz Sarajeva,
2. Damir Uzunović iz Sarajeva i
3. Goran Simić iz Sarajeva.

Članom Udruženja se postaje ispunjavanjem i dostavljanjem pristupnice u Udruženje. Članovi udruženja čine Skupštinu Udruženja i nemaju pravo prvenstva u isplati naknade.

Ukupan broj članova Udruženja po pristupnicama na kraju 2023 je 76 (22 pravna lica, 54 fizička lica). (2022: 71)

Broj uposlenika na dan 31. decembar 2023. godine je 1 zaposlenik (2022: 1 zaposlenik) i isti predstavlja Stručnu službu Udruženja.

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Udruženje je članica Međunarodne organizacije za zaštitu reprodukcijских prava (IFFRO – International Federation of Reproduction Right Organization) kojoj se godišnje plaća članarina.

Lice ovlašteno za zastupanje na kraju 2023. godine je predsjednik Udruženja gđin. Goran Simić.

2. ORGANI UDRUŽENJA

Udruženje ima Skupštinu, Nadzorni odbor, Upravni odbor i Stručnu službu, a članovi tijela na dan 31. decembar 2023. godine se mogu prikazati kako slijedi:

Skupština

Budislav Vojinović   Predsjednik

Nadzorni odbor

Nenad Novaković   Predsjednik (od 20. jula 2023. godine)
Ivica Rorić   Predsjednik (do 27. juna 2023. godine)
Lamija Milišić   Član (od 27. juna 2023. godine)
Nenad Novaković   Član (do 20. jula 2023. godine)
Milan Cvijetinić   Član

Upravni odbor

Damir Uzunović   Predsjednik
Naida Vidović   Član
Emir Hadžić   Član
Predrag Bjelošević   Član
Goran Samardžić   Član

Uprava

Goran Simić   Predsjednik Udruženja

Redovne skupštine se održavaju prema potrebi, u pravilu jednom godišnje i to u prvoj polovici kalendarske godine. Tokom 2023.godine, zasjedanje skupštine je održano 27. juna 2023. godine.

Upravni odbor redovne sjednice održava najmanje jednom mjesečno, a vanredno po potrebi. Upravni odbor radi u sjednicama i kvorum je nadpolovična većina svih članova Upravnog odbora, a odluke donosi nadpolovičnom većinom glasova ukupnog broja prisutnih članova Upravnog odbora.

Nadzorni odbor je samostalni organ Udruženja koga neposredno bira i imenuje Skupština Udruženja i koji vrši nadzor nad cjelokupnim radom Udruženja

Nadzorni odbor ima tri člana, od kojih je jedan predsjednik kojeg biraju članovi Nadzornog odbora. Rad Nadzornog odbora tokom 2023. godine: 1 sjednica u toku 2023. godine, radi kontrole rada Udruženja. Predsjednik Udruženja je za svoj rad odgovoran Upravnom odboru i Skupštini Udruženja.

Predsjednik Udruženja je odgovoran za sprovođenje utvrđene poslovne politike Udruženja, kao i za neostvarivanje planiranih poslovnih rezultata Udruženja.

Udruženje ima stručnu službu – sekretarijat, u kojoj je zaposleno jedno lice po ugovoru o radu - direktorica Alisa Hadžić. Stručna služba obavlja administrativno-tehničke poslove kolektivnog ostvarivanja autorskih i srodnih prava u skladu sa ciljevima i djelatnostima Udruženja propisanim Statutom.

3. OSNOVNA DIJELATNOST I CILJEVI UDRUŽENJA

Obavještenjem o razvrstavanju pravnog lica prema klasifikaciji djelatnosti Federalnog zavoda za statistiku od 27. februara 2018.godine djelatnost Udruženja prema klasifikaciji djelatnosti je:

djelatnost ostalih članskih organizacija (šifra djelatnosti KD BiH 2010: 94.99, te šifra djelatnosti prema KD: 91.330).

Ciljevi Udruženja su:

- ostvarivanje i zaštita prava na privatnu i drugu vlastitu upotrebu predmeta zaštite autorskog i srodnih prava za pisana djela u skladu sa domaćim i međunarodnim pravom,
- poticanje promocije i unapređenja prava i položaja izdavača, književnika i nosilaca srodnih prava
- pružanje podrške članovima Udruženja,
- saradnja sa srodnim domaćim i stranim organizacijama i udruženjima,
- poticanje i razvijanje stručnih i kolegijalnih odnosa među članovima udruženja,
- sklapanje ugovora o prijenosu neisključivih prava korisnicima za korištenje autorskih djela iz repertoara Udruženja pod jednakim uslovima za iste vrste korisnika, za iste vrste djela i za iste načine korištenja,
- sklapanje kolektivnih ugovora s reprezentativnim udruženjima korisnika o uslovima za korištenje autorskih djela,
- objavljivanje usaglašene tarife o visini naknada za korištenje autorskih djela (u skladu sa važećom odlukom Vijeća ministara BiH i upoznavanje korisnika s visinama tih naknada,
- naplatu naknade za korištenje autorskih pisanih djela,
- raspodjelu naplaćenih, odnosno primljenih naknada nosiocima prava prema unaprijed određenim Pravilima o raspodjeli,
- kontrolu nad korištenjem autorskih djela koja čine repertoar Udruženja,
- pokretanje i vođenje postupaka zaštite kod sudova i drugih državnih organa u slučaju povreda prava koja ostvaruje kolektivna organizacija,
- sklapanje ugovora sa stranim kolektivnim organizacijama i njihovim udruženjima,
- druge aktivnosti koje su povezane s kolektivnim ostvarivanjem prava (obrazovne i promotivne aktivnosti za podizanje svijesti o potrebi postivanja autorskog prava i njegove zaštite i slično).

Udruženje u okviru svoje djelatnosti obavlja sve zakonom propisane poslove na način koji osigurava postizanje najvećeg mogućeg stepena efikasnosti u poslovanju, štedljivosti i transparentnosti na neprofitnom principu.

Pridržava se međunarodnih i općeprihvaćenih pravila, standarda i načela koji se primjenjuju u praksi kolektivnog ostvarivanja prava, a osobito onih koji se odnose na stručne službe, uvrđivanje visine naknade za upotrebu djela, dokumentaciju i njenu međunarodnu razmjenu, te obračun i raspodjelu naknada domaćim i stranim autorima.

2. OSNOVNA DIJELATNOST I CILJEVI UDRUŽENJA (NASTAVAK)

Ostvarivanje prava Udruženja se vrši po međunarodnim i općeprihvaćenim pravilima, standardima i principima koji se primjenjuju u praksi Međunarodne federacije organizacije za prava reprodukcije IFRRO i u skladu sa važećim zakonima kojima se uređuje oblast autorskih i srodnih prava, a na osnovu odluka Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i odredbi posebnih zakona.

Udruženje poslove kolektivnog ostvarivanja prava na privatnu i drugu vlastitu upotrebu obavlja kao svoju jedinu i neprofitnu djelatnost.

Udruženje ima web stranicu: www.original.co.ba putem koje su dostupni dokumenti Udruženja, informacije za korisnike (uključujući tarifu/iznose naknada i obrasce za zaključenje ugovora i dostavu podataka), relevantni zakoni, informacije za nosioce prava (uključujući Pozive na skupštine), vijesti o radu Udruženja. Web stranica se ažurira i na njoj će biti objavljeni nalozi revizijskih izještaja i godišnji izvještaji. Na društvenim mrežama Udruženje Original ima stranicu na Facebook-u i LinkedIn-u.

4. ODOBRENJE ZA OBAVLJANJE DIJELATNOSTI

Na osnovu Rješenja Instituta za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine, broj 03-47-5-193- 9/17VT od 06. novembra 2017. godine, Udruženje obavlja poslove kolektivnog ostvarivanja prava autora pisanih djela izdatih u štampanoj formi i srodnog prava izdavača štampanih izdanja, na privatnu i drugu vlastitu upotrebu.

Udruženje je kolektivna organizacija za ostvarivanje prava na privatnu i drugu vlastitu upotrebu autorskih pisanih djela, glede člana 4. stav (2), tačka b) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskih i srodnih prava. Prava iz ovog člana nadležna kolektivna organizacija ostvaruje bez ugovora s autorom.

U okviru obaveznog kolektivnog ostvarivanja, zastupa autore i izdavače pisanih djela u pogledu imovinskih prava na naknadu od fotokopiranja djela za privatnu i drugu vlasitu upotrebu i naknadu od uvoza uređaja za fotokopiranje.

5. ČLANSTVO U UDRUŽENJU

Članovi Udruženja mogu biti nosioci prava na pisana djela (autori pisanih djela i izdavači), koji su Udruženju povjerali ostvarivanje svojih prava.

Članovi Udruženja su ravnopravni. Članstvo u Udruženju je dobrovoljno i članovi mogu biti sva fizička i pravna lica.

Redovni članovi mogu biti isključivo nosioci prava na naknadu za privatnu i vlastitu upotrebu. Počasni član može biti pravno ili fizičko lice po odluci Skupštine i u skladu s aktima Udruženja.

Ažurirani popis članova je dostupan na web stranici Udruženja.

Ukupan broj članova po Pristupnicama je: 76 (22 pravna lica; 54 fizička lica). U 2023. godini Udruženju je pristupilo ukupno 8 članova, od čega 7 autora i 1 izdavač, dok su 2 (dva) člana istupila.

6. MEĐUNARODNO ČLANSTVO

Udruženje je u aprilu 2018. godine primljeno u članstvo Međunarodne federacije organizacija za reprodukcijnska prava (International Federation of Reproduction Rights Organisations IFRRO).

Udruženje ima mogućnost zaključivanja dvije vrste bilateralnih ugovora (ugovori o međusobnom zastupanju):

- a. koji uključuje razmjenu repertoata i naknada, te
- b. koji uključuje samo razmjenu repertoara.

Kao i druge nove kolektivne organizacije unutar IFRRO-a, Udruženje na početku svog rada se odlučuje za bilateralne ugovore tipa b.

Udruženje ima 13 potpisanih i ugovorenih bilateralnih ugovora tipa b. Udruženje ima saradnju putem ugovora sa sljedećim kolektivnim organizacijama i pripadajućim zemljama:

COPYRO (Rumunija)

COPYRIGHT POLSKA (Poljska)

Udruga za zaštitu prava nakladnika (ZANA) (Hrvatska)

Slovenska avtorska in založniška organizacija za pravice reproduciranja (SAZOR GIZ) (Slovenija)

Hungarian Alliance of Reprographic Rights (HARR) (Madarska)

Organizacija za ostvarivanje reprografskih prava (OORP) (Srbija)

Association of Copyright Collective Administration for Authors of Scientific and Technical Works (KOPIPOL) (Poljska)

Georgian Copyright Association (GCA) (Gruzija) LITA Society of Authors (Slovačka)

Ukrainian Authors' Rights Agency (Ukrajina)

CopyRus- Russian Rightsholders' Society on Collective Management of Reprographic Reproduction Rights (Rusija)

Association LATGA- litvanija YAYABIR (Turska)

Svi potpisani ugovori su isključivo potpisani prema IFRRO pravilima/standardima i Udruženje se pridržava svih IFRRO pravila/standarda u svom radu.

IFRRO pruža podršku radu udruženja.

7. KORISNICI UDRUŽENJA

Uvoznici i proizvođači

Naknada za proizvodnju i uvoz uređaja za fotokopiranje plaća se pri prvoj prodaji ili uvozu novih uređaja za fotokopiranje. Uvoz u Bosnu i Hercegovinu znači svako puštanje u promet i svako unošenje robe na teritoriju Bosne i Hercegovine, osim ako se radi o malim količinama namijenjenim za privatnu i nekomercijalnu upotrebu, koje se unose kao dio ličnog prtljaga ili šalju u malim pošiljkama (član 36. Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima BiH).

Naknadu iz člana 36. stav (3) tačka b) ovog zakona plaćaju proizvođači uređaja za fotokopiranje i uvoznici. (član 37. Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima BiH).

Iznos naknade, koju su obavezni plaćati uvoznici uređaja za fotokopiranje i to za svaki uređaj za fotokopiranje ili drugi uređaj sa sličnom tehnikom reproduciranja (faks, printer, fotoprinter i sl.) - u zavisnosti od najvećeg mogućeg broja kopija u minuti i od mogućnosti reproduciranja u boji, utvrđena je Odlukom o iznosima naknada za reproduciranje za privatnu i drugu vlastitu upotrebu autorskih djela i predmeta srodnih prava Vijeća ministara BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 77/2011).

Udruženje na osnovu potpisanog Ugovora sa uvoznikom/proizvođačem prikuplja naknade. Zaključno sa 2023. godinom Udruženje ima 10 važećih ugovora potpisanih sa uvoznicima.

Proizvođači i uvoznici uređaja za fotokopiranje dužni su Udruženju da krajem svakog kvartala saopće u pisanoj formi podatke o broju i vrsti prodatih, odnosno uvezenih uređaja, koji su potrebni za izračunavanje dugovane naknade, prema članu 28. stav 1, Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava BiH.

Fotokopirnice

Naknada za fotokopiranje plaća se od izrađenih fotokopija namijenjenih za prodaju. S fotokopiranjem su izjednačene sve druge tehnike reproduciranja, shodno članu 36. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima BiH.

Naknadu iz člana 36. stav (3) tačka b) ovog zakona plaćaju fizička i pravna lica koja uz naplatu obavljaju usluge fotokopiranja, prema članu 37. Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima BiH.

Iznos naknade, koju su obavezni plaćati fizička i pravna lica koja uz naplatu obavljaju usluge fotokopiranja, utvrđena je Odlukom o iznosima naknada za reproduciranje za privatnu i drugu vlastitu upotrebu autorskih djela i predmeta srodnih prava Vijeća ministara BiH („Službeni glasnik BiH“, 77/2011).

Udruženje na osnovu potpisanog Ugovora sa fotokopirnicama prikuplja naknade i to na mjesečnom nivou. Na dan 31. decembar 2023. godine, Udruženje je imalo 30 važećih ugovora zaključenih sa fotokopirnicama.

Fizička ili pravna lica koja uz naplatu obavljaju usluge fotokopiranja dužna su da krajem svakog mjeseca saopće, u pisanoj formi Udruženju podatke o broju izrađenih fotokopija za prodaju, koji su potrebni za izračunavanje dugovane naknade, osim ako je posebnim ugovorom između kolektivne organizacije i takvih lica dogovoren drugačiji rok (član 28., stav b) Zakon o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava BiH.

Kako je Udruženje PDV obveznik, sve naknade su uvećanje za 17% poreza na dodatnu vrijednost i Udruženje svaki mjesec sastavlja PDV prijave i izmiruje PDV obaveze ka Upravi za indirektno oporezivanje BiH.

8. OSNOVNI PRINCIPI I PRAVILA PRIKUPLJANJA I RASPODJELE NAKNADA

Udruženje obavlja poslove u skladu sa principima dobrog poslovanja, efikasnosti, štedljivosti, transparentnosti i javnosti, a kojima se onemogućava bilo kakva proizvoljnost.

Udruženje se pridržava međunarodnih i općeprihvaćenih pravila, standarda i principa koji se primjenjuju u praksi rada sličnih udruženja kolektivnog ostvarivanja prava, i u skladu sa istim vrši određivanje visine naknade za korištenje djela, dokumentaciju i njenu međunarodnu razmjenu, te način i raspodjelu naknada domaćim i stranim autorima.

Od svih ostvarenih prihoda, Udruženje odvaja samo sredstva za pokrivanje materijalnih troškova svog rada, a sva druga sredstva je dužno usmjeriti u realizaciju svojih ciljeva.

Prikupljanje naknada se vrši u skladu sa podacima dostavljenim od strane korisnika, a raspodjela se vrši primjenom Pravilnika o raspodjeli na podatke dostavljene od strane nosilaca prava.

Pravilnik o raspodjeli je donijela i usvojila Skupština Udruženja na redovnoj sjednici dana 12. decembra 2018. godine, kao i godišnji plan raspodjele za svaku godinu.

9. RASPODJELA NAKNADA NOSIOCIMA PRAVA

U 2020. godina predstavlja prvu godinu u kojoj je Udruženje odlučilo raspodjeliti naknade prema usvojenom Godišnjem planu prikupljenih naknada za 2018. i 2019. godinu od 20. decembra 2019.godine i pripadajućom izmjenom od 19. juna 2020.godine u iznosu od 60.000 KM. Nadalje, na osnovu Izvještaja o raspodjeli 2018/2019 raspoređena su sredstva u iznosu od 37.596 KM u 2021. godini, dok je korekcijom Godišnjeg plana raspodjele za periode 2018.-2019. i 2020.-2022. u toku 2023. godine raspoređen iznos od 80.000 KM.

Nosioci prava

Prema Zakonu o autorskom i srodnim pravima („Službeni glasnik BiH“, br. 63/2010) pravo na naknadu za privatnu i drugu vlastitu upotrebu pripada:

- a. član 36. Zakona, ako se, prema odredbama člana 46. istog zakona, autorsko djelo može reproducirati bez autorovog odobrenja, autor djela za koja se, s obzirom na njihovu prirodu, može očekivati da će biti reproducirana fotokopiranjem teksta, za privatnu ili drugu vlastitu upotrebu, ima pravo na naknadu od takve upotrebe, te
- b. član 138. Izdavači imaju pravo na naknadu za reproduciranje svojih izdanja za privatnu ili drugu vlastitu upotrebu prema članu 36. stav (3) ovog zakona. Pravo na naknadu iz ovog stava ovog člana traje 50 godina od zakonitog izdanja djela.

Baza podataka nosioca prava

Udruženje je tokom 2020. godine formiralo elektronsku bazu podataka svih autora i izdavača u Bosni i Hercegovini, a isti su dužno prijavljivati samostalno djela u bazu na posebnim obrascima.

Baza djela je formirana prema ISBN broju (International Standard Book Number - međunarodni standardni knjižni broj) i ISSN broju (International Standard Serial Number - međunarodni standardni broj serijske publikacije kojim se ona identifikuje) izdati u BiH počev od 1992. godine, te prema autorima i izdavačima pojedinačno.

Baza podataka je sačinjena isključivo prema IFRRO pravilima.

9. RASPODJELA NAKNADA NOSIOCIMA PRAVA (NASTAVAK)

Distribuciona masa

- Raspodjela u 2020. godini u iznosu od 60.000 KM je izvršena na osnovu Godišnjeg plana raspodjele 2018-2019 usvojen 20. decembra 2019. godine i korekcija Pravilnika o raspodjeli i Godišnjeg plana raspodjele usvojenog 19. juna 2020. godine, dok je Izvještaj o raspodjeli usvojen 30. juna 2021. godine,
- Raspodjela u 2021. godini u iznosu od 37.596 KM (isplata rezervisanih sredstava iz prethodne raspodjele) izvršena je na osnovu Odluka o isplati rezervisanih sredstava u raspodjeli 2018 - 2019 usvojena 30. juna 2021. godine, dok je Izvještaj o raspodjeli usvojen 24. decembra 2021. godine,
- Raspodjela u 2023. godini u iznosu od 80.000 KM izvršena je na osnovu Godišnjeg plana raspodjele za periode 2018 - 2019 i 2020 - 2022 usvojenog 27. juna 2023., korekcijom Godišnjeg plana raspodjele usvojenog 25. septembra 2023. godine, dok će Izvještaj o raspodjeli biti stavljen na usvajanje na sljedećoj sjednici Skupštine Udruženja planiranog za juni 2024. godine

Distribuciona masa u skladu sa Pravilnikom o raspodjeli je određena nakon odbitka operativnih troškova koje je Skupština usvojila, a koji su bili neophodni za rad Udruženja.

U distribucionoj masi su uključeni svi zakonom propisani porezi i doprinosi na isplate autorskih honorara autorima, tj. ulazni porez izdavačima.

Operativni troškovi

Operativni troškovi, tj. troškovi poslovanja Udruženja iznose 30% od ukupnih prihoda za svaku godinu prema Pravilniku o raspodjeli, s tim što prve tri godine ovi troškovi mogu biti veći. Procenat troškova je usklađen s dozvoljenim procentom Instituta prema Pravilniku o načinu i formi ispunjavanja uslova za dobijanje dozvole pravnim licima za obavljanje poslova kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnog prava („Službeni glasnik BiH“, br. 44/2011).

Kako je Udruženje još uvijek u razvoju obaveznog kolektivnog ostvarivanja prava, prihvatljivo je imati veće operativne troškove, jer su isti neophodni za normalan rad Udruženja. Udruženje još uvijek radi na buđenju svijesti obveznosti plaćanja naknada za privatnu i drugu vlastitu upotrebu, te su i prihodi Udruženja još uvijek na nedovoljnom nivou.

U 2023. godini udio troškova u ukupnim prihodima iznosio je 43,89%.

Omjeri raspodjele

Naknada ostvarena na osnovu prava na naknadu za privatnu i drugu vlastitu upotrebu, koja se plaća od prve prodaje ili uvoza novih uređaja za fotokopiranje i od izrađenih fotokopija namijenjenih za prodaju, dijeli se između autora i izdavača u omjeru 50:50.

9. RASPODJELA NAKNADA NOSIOCIMA PRAVA (NASTAVAK)

Principi raspodjele

Raspodjela autorskih naknada u prvoj raspodjeli (2018/2019) je izvršena prema principima objektivne dostupnosti djela (2017., 2018. i 2019. godine) i proporcionalne raspodjele (od 2013. godine do 2017. godine), a prema usvojenom Pravilniku o raspodjeli i korekcijama istog na redovnoj Skupštini Udruženja 19. juna 2020. godine kada su i primjećeni neki nedostaci u samom Pravilniku. Udruženje je 24. decembra 2021. donjelo Odluku o usvajanju Izvještaja o raspodjeli 2018/2019 u toku 2021. godine i Odluka o usvajanju korekcije Godišnjeg plana raspodjele za periode 2018.-2019. i 2020.-2022. u toku 2023. godine.

Raspodjela se vršila u oba slučaja prema broju izdanih djela za autore, a kod izdavača u objektivnoj dostupnosti djela uzet je u obzir i tiraž, a kod proporcionalne raspodjele broj izdanih djela.

Isplata naknada

Isplata naknada prema Pravilniku o raspodjeli se vrši najkasnije 28. februara tekuće godine za prethodnu godinu. Kako je 2020. godina bila prva godina raspodjele, uočeno je da propisani rok za isplatu nije pogodan, te će se pristupiti izmjeni ovog datuma. Praktičnije je da isplata bude sredinom godine.

Isplata u 2020. godini je izvršena u avgustu 2020. godine, i to autorima i izdavačima koji su dostavili svoje podatke Udruženju i koji su ispunjavali uslove za isplatu, a to je bio minimalni iznos za isplatu (autorima 25 KM, a izdavačima 50 KM). Autori i izdavači čije naknade nisu prelazile minimalni iznos su rezervisani za naredne isplate i obračunati dio pripada samo njima.

Prema Pravilniku o raspodjeli po 5% godišnje se izdavaja iz distribucione mase za:

- Rezervacije za uplate nepoznatim nosiocima prava (3.000 KM u 2020.godini), te
- Rezervacije za strana kolektivna društva po osnovu ugovora koje je sklopilo sa ovim organizacijama (3.000 KM u 2020.godini).

Iz ovog proizilazi da je za podjelu bilo 54.000 KM.

Isplatom su bili obuhvaćeni svi nosioci prava uneseni u bazu podataka Udruženja, kao i sva djela, izdanja i tiraži.

Nakon odziva autora i izdavača ukupno je u 2020. godini bruto isplaćeno 16.392 KM.

Autorima je isplaćeno 268 KM u bruto i njih samo 7 (sedam) se javilo za isplatu. Za isplatu je bilo ukupno 62 autora kvalifikovano (preko 25 KM bruto u raspodjeli) i iznos koji im ukupno pripada je 13.139 KM.

Izdavačima je isplaćeno 16.124 KM sa PDV-om, njih 19. Za isplatu je bilo 52 izdavača kvalifikovano, ali se svi nisu odazvali pozivu.

Sav preostali iznos od 37.608 KM je Udruženje obavezno isplatiti/raspodjeliti nosiocima prava u narednim godinama, a prema Pravilniku o raspodjeli. Iznos koji je raspodjeljen u 2021. godini je iznosio 32.742 KM, 169 KM tokom 2022.godine, a tokom 2023. 26.623 KM.

Na osnovu akumuliranih viškova prihoda za period 2021. - 2023. godine Udruženje je formiralo obavezu - rezervisanje za tantijeme u iznosu od 117.301 KM, koji pripadaju svim nosiocima prava.

Udruženje je 24. decembra 2021. na osnovu Izvještaja o raspodjeli 2018 - 2019 u toku 2021. godine raspodjelilo iznos od 37.596 KM, dok je na osnovu korekcije Godišnjeg plana raspodjele za periode 2018-2019 i 2020-2022 usvojena 25. septembra 2023. godine, izvršilo raspodjelu 80.000 KM sredstava.

10. OSTALO

Udruženje putem advokatskog tima vodi jedan sudski postupka radi zaštite prava i naknade štete, a s ciljem uvođenja u sistem naplata naknada po pitanju uvoza urađaja za kopiranje, multifunkcionalne uređaje i ostale uređaje koje služe za umnožavanje, procjenje vrijednosti spora 50.000 KM.

U toku 2023. godine Udruženje je bilo predmet kontrole od strane Instituta za intelektualno vlasništvo BIH, koji je shodno Zapisniku o izvršenom nadzoru nad radom kolektivne organizacije Original za 2022. godinu, izdatu 27. septembra 2023. godine istaklo neusklađenost sa Zakonom o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, zbog činjenice

- jer Udruženje nije izvršilo raspodjelu naknada nosiocima prava, iako su se stekli uslovi za raspodjelu (u periodu 2021. – 2022. godina naplaćeno je ukupno 228.594 KM, a isplata nosiocima prava nije izvršena). Udruženje je za navedenu neusklađenost izvršilo prilagodbe i izvršio raspodjele naknada kako je navedeno u Napomeni 9.
- što su troškovi poslovanja iznosili 74,99% u odnosu na ukupni prihod